

Regelbunden tillsyn i Vaxö och Rindö skolor

Rindö skola: förskoleklass, grundskola årskurs 1-3

Vaxö skola: förskoleklass, grundskola 1-5 samt obligatorisk särskola årskurs 1-5

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Vaxholms kommun och besökt Vaxö och Rindö skolor den 17 och 18 september 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.Skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.Skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 17 mars 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna i samband med skolbesöket.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Vaxö och Rindö skolor, dels den information som samlats in under besöket. I båda skolorna intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av rektorsområdet

Tabell 1a: Antal elever på Vaxö skola

Vaxö skola	Antal elever
Förskoleklass	25
Grundskola	157
Obligatorisk särskola	4
Fritidshem	102

Källa: Skolans egna uppgifter i september 2008

Tabell 1b: Antal elever på Rindö skola

Rindö skola	Antal elever
Förskoleklass	17
Grundskola	63
Fritidshem	72

Källa: Skolans egna uppgifter i september 2008

Vaxö och Rindö skolor utgör ett rektorsområde med en gemensam rektor.

Vaxö skola ligger i centrala Vaxholm och innefattar förskoleklass, grundskola, årskurs 1-5, särskoleverksamhet årskurs 1-5 samt skolbarnsomsorg. Rindö skola ligger på Rindö, ca 6 km från Vaxholm, och innefattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-3 samt skolbarnsomsorg.

Verksamheten är organiserad i sex arbetslag. Skolans ledningsgrupp består av sex personer - rektorn, platsansvarig för Vaxö, platsansvarig Rindö, ansvarig för skolbarnsomsorgen på Vaxö skola, ansvarig för skolbarnsomsorgen på Rindö skola samt samordnaren för specialundervisningen.

Bedömningar

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde granskas:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 2: Måluppfyllelse i årskurs 5

	Vaxö skola				
	2004	2005	2006	2007	2008
Andel elever (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	.	.	.	.	.

Källa: Skolans egna uppgifter i september 2008

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

I de nationella ämnesproven för årskurs 5 år 2008 uppnådde, enligt skolans egna uppgifter, 97 procent ämnesprovets mål i svenska, 100 procent i engelska och 100 procent i matematik. Skolans resultat i form av andel elever som uppnått de prövade ämnesmålen indikerar att skolan når goda kunskapsresultat.

Utöver ovan nämnda resultat har skolorna inte redovisat någon sammanställning av måluppfyllelsen i förhållande till kursplanernas mål att uppnå i övriga ämnen i årskurs 5. Då någon samlad bild över resultaten i samtliga ämnen inte finns att tillgå kan Skolinspektionen inte göra någon bedömning av hur väl skolan lyckas med sitt kunskapsuppdrag.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat**Bedömningspunkter**

- 1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen/ämnesområden i förhållande till styrdokumentens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt läroplanen har läraren ansvar för att utvärdera varje elevs kunskapsutveckling och informera rektorn om resultaten.

På Vaxö och Rindö skolor genomförs uppföljning på individnivå i framförallt ämnena matematik, svenska och engelska. På Rindö skola sker även en regelbunden uppföljning i idrott och hälsa. När det gäller uppföljning i flertalet övriga ämnen saknas samma tydliga systematik. Det framgår av Skolinspektionens samtal med skolledning, lärare och elever att det finns en variation mellan lärare och ämnen när det gäller den fortlöpande uppföljningen av resultaten. Delar av NO-ämnet och ämnet teknik behöver till exempel tydligare följas upp.

Skolinspektionen bedömer att lärarna mer systematiskt och regelbundet bör följa upp elevernas resultat i kursplanernas samtliga ämnen i förhållande till de nationella målen.

4 (13)

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

I grundskoleförordningen anges att minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavaren samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Tillsynen visar att det första utvecklingssamtalet i årskurs 1 vid Rindö skola är uppdelat i två samtal, ett samtal med eleven på skoltid utan förälder och ett samtal med förälder utan att eleven är närvarande.

Skolinspektionen bedömer att Rindö skola måste genomföra utvecklingssamtal enligt förordningens krav.

1.2.3 Lärarna upprättar en framåtsyftande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ställs det krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje elev vid utvecklingssamtalet. Från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i 7 kap. 2 § grundskoleförordningen om individuell utvecklingsplan bland annat ändrats på så sätt att en sådan plan inte enbart ska vara framåtsyftande. Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Se Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen (SKOLFS 2006:10).

Då Vaxö och Rindö skolor, vid tillsynstillfället inte har genomfört utvecklingssamtal med alla elever, gör Skolinspektionen sin bedömning utifrån de tidigare bestämmelserna för individuella utvecklingsplaner.

Tillsynen visar att alla elever på båda skolorna har en individuell utvecklingsplan. Skolornas IUP innehåller bedömningar av elevernas starka sidor, kort- och långsiktiga mål samt olika insatser från deltagande parter. Av de exempel på individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av framgår dock att kvaliteten på dessa är skiftande trots att det av lärarna förberedda och utarbetade underlaget oftast är av god kvalitet. Långsiktiga mål med utgångspunkt i de nationella målen och skolans insatser bör exempelvis tydligare framgå. De äldre eleverna som Skolinspektionen samtalat med uppger vidare att planerna inte fyller en viktig funktion för deras kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att de individuella planerna bör vidareutvecklas så att målen blir tydliga för de enskilda eleverna och tydligare relaterar till nationella mål samt att skolans insatser tydligare framgår med utgångspunkt i de nationella kursplanerna. Vidare förutsätter Skolinspektionen att de nya bestämmelserna om individuella utvecklingsplaner och skriftliga omdömen ligger till grund för skolornas fortsatta arbete i detta avseende.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

- 1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	

- 1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4.2 Elevernas ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet och eleverna i den obligatoriska särskolan utvecklar sitt eget sätt att lära och tillit till sin egen förmåga.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

I läroplanen anges att eleverna ska få inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. För att eleverna ska ha möjlighet till inflytande och ansvarstagande måste de ha kännedom om de mål som styr utbildningen och få delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen.

Skolinspektionen bedömer, utifrån intervjuer och samtal med lärare och elever, att eleverna på Rindö skola ges utrymme för inflytande då lärarna vid planeringen av exempelvis ett tema utgår ifrån elevernas frågor samt tillsammans med eleverna diskuterar mål för olika ämnen.

Enligt eleverna på Vaxö skola som Skolinspektionen intervjuat eller samtalat med är det som regel lärarna som planerar undervisningen och beslutar om arbetssätt och arbetsformer. Eleverna har möjlighet att välja i vilken ordning förelagda arbetsuppgifter kan utföras men det ovan beskrivna reella inflytandet saknas. Intervjuade lärare på Vaxö skola menar att eleverna har ett inflytande men att yngre elever inte är mogna nog att kunna diskutera mål för sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att Vaxö skola bör förbättra sitt arbete med att ge eleverna möjlighet till att utöva inflytande över sin utbildning och sitt eget lärande.

- 1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former och eleverna i den obligatoriska särskolan ges möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas och till att påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

- 1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

- 1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

- 1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

8 (13)

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.5.3. Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

- 2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska det finnas en likabehandlingsplan för varje verksamhet. Planen bör vara konkret och utgå från aktuell kartläggning av verksamhetens behov som utgångspunkt för planerade åtgärder under det kommande året. Enligt en särskild förordning ska eleverna vara delaktiga vid framtagandet, uppföljning och bearbetning av planen, se vidare Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7). I detta arbete bör beaktas att plankravet från och med den 1 januari 2009 framgår av 14 a kap. 8 § skollagen och 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567).

Skolornas likabehandlingsplaner bedöms inte fullt ut uppfylla lagens krav på en sådan plan. I fråga om planerade åtgärder bör planerna vara mer konkret och utgå från en aktuell kartläggning av verksamheten. Planerna ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av elever. Det gedigna arbete som båda skolorna, enligt Skolinspektionens bedömning, ständigt arbetar med är inte synligt i likabehandlingsplaner.

Skolinspektionen bedömer att skolornas likabehandlingsplaner måste utvecklas i ovanstående delar.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

- 3.1.1 Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna.

10 (13)

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.2 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.4 Elever mottagna i särskolan och som får sin undervisning i grundskolan följer särskolans kursplaner.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.1.5 Skolan erbjuder elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.6 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

- 3.1.7 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

- 3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

- 3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

- 3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

12 (13)

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3.3 Rektorn i särskolan fattar beslut, om avvikelser från särskolans timplan, som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning i grundskolan.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.3.4 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Enligt skollagen och läroplanen har rektorn ett ansvar för att eleverna når målen för utbildningen. Detta medför en skyldighet att kontinuerligt följa upp och utvärdera såväl effekterna av värdegrundsarbetet som elevernas kunskapsresultat. Undervisningsmål och metoder ska ständigt prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav.

Under tillsynen framkommer exempel på hur Vaxö och Rindö skolor följer upp och utvärderar olika områden. Tillgängliga resultat används och analyseras

dock i begränsad omfattning på en mer övergripande skolnivå och endast fåtal resultat redovisas i skolornas verksamhetsberättelser/kvalitetsredovisningar och utan uppenbar anknytning till de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer att skolorna bör förbättra sitt kvalitetsarbete samt vidta åtgärder för att följa upp elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5.

- 3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Enligt förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Stöd för hur en kvalitetsredovisning kan upprättas finns i Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning (SKOLFS 2006:18).

Skolinspektionen har tagit del av skolornas verksamhetsberättelser/ årsberättelser. Verksamhetsberättelserna innehåller till viss del en beskrivning i vilken mån skolorna har uppnått de mål för utbildningen som kommunen har fastslagit. Skolornas verksamhetsberättelse/årsredovisning kan dock inte jämföras med en kvalitetsredovisning enligt förordningens krav.

Skolinspektionen bedömer därför att skolornas kvalitetsredovisningar måste förbättras i flera avseenden; måluppfyllelsen i flera ämnen bör analyseras och redovisas och en uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan ska ingå i kvalitetsredovisningen.

Stockholm 2008-12-17

Sigbritt Gålnander

Pia-Lotta Sahlström